

L Á T Á S M Ó D

Tóth Péter

A romlott elme próbálkozásai

Néhány hónapja meglátogattunk a feleségemmel egy családot, akik tíz éve maradtak el a gyülekezetünkben. Kilépésük után két másik gyülekezetbe is sikertelenül próbáltak beépülni, és már hosszú ideje magukban élték meg keresztény életüket. Természetesen előkerült a téma, hogy miért jöttek el annak idején. Egyébként lakhelyet is változtattak, a családfő mégsem a költözést, hanem az üdvösség elveszítettségének a kérdését jelölte meg, mint amin nem tudtak megéyezni az akkori fő gyülekezeti irányvonallal.

Nem csak előkerült a téma, de le is ragadtunk ezen a ponton, annyira belemelegedett a házigazda az üdvösség el nem veszítettségével melletti érvelésbe. Magam igyekeztem kerülni az állásfoglalást, mert számomra egészen új volt a kérdés, és egyébként el is nehezítette a lelkemet. Úgy éreztem, hogy a középpontba emelünk valamit, ami nem a legfontosabb.

Akkor tehát nem volt véleményem, de a következő néhány hétben e kérdés kapcsán megfogalmazódott bennem az a nagyobb ívű gondolat, amely jelen írás tárgyát képezi.

„(Mert) ez a parancsolat, amelyet én ma megparancsolok neked, nem megfoghatatlan számodra, és nincs távol tőled. Nem a mennyben van, hogy azt kellene mondanod: Ki megy fel a mennybe, hogy lehozza és hirdesse azt nekünk, hogy teljesíthessük? Nem is a tengeren túl van, hogy azt kellene mondanod: Kicsoda kel át a tengeren, hogy elhozza és hirdesse azt nekünk, hogy teljesíthessük? Sőt inkább nagyon közel van hozzád az ige, a szádban és a szívedben van, teljesítsd hát azt!” (5Móz 30,11–14)

Egyre több Magyarországon is a külföldi. Gond nélkül utazunk együtt a várost néző japánnal egy villamoson, de ha valamiért beszélgetni kell vele, például megkérdezi, merre van ez vagy az a templom, hát azt már nem olyan egyszerű elmagyarázni. De ha más gondolatokat is közölni akarok, ha meg akarom magam értetni egy japán, egy kínai vagy egy afrikai emberrel, akkor valamelyikőnknek meg kell tanulnia a másik nyelvét. Ha mindketten csak a sajátunkat beszéljük, abból nem lesz megértés. Vagy nekem kell megtanulnom az ő nyelvét, vagy neki kell megtanulnia az enyémet, vagy esetleg mindkettőnknek egy harmadikat.

Olyan jó, hogy ha Istennel akarjuk magunkat megértetni, akkor nem kell megtanulnunk Isten nyelvét beszélni. Nagy szerencse, mert gondolatokat cserélni Azzal, akinek a gondolatai annyival magasabbak az én gondolataimnál, mint amennyivel magasabb az ég a földnél, hát az nem lenne egyszerű az ember részéről. Nem kell tehát megtanulnunk Isten nyelvét beszélni, ha meg akarjuk magunkat értetni vele, ha közösséget kívánunk vele, mert ő már beszél a mi nyelvünket, a mi nyelvünkön szól hozzánk.

Nincs tőled távol Isten igéje, nem megfoghatatlan számodra!

Legyen bár angol, olasz, orosz, nigériai vagy magyar az anyanyelvünk, ő azon a nyelven szól hozzánk.

Istennek nem kellett mindig ennyi nyelvet beszélnie. A bűnbeesés előtt az ember egészen közeli kapcsolatban volt a teremtőjével, akár szavak nélkül is értették egymást. Ádámnak még ajkán sincs a szó, Isten már megérti: „Nem jó az embernek egyedül lenni” – mondja, és máris cselekszik, megalkotja Évát.

Nem sokkal később azonban az ember fellázad Isten ellen. Előrébb lép, mint a teremtett helye. Nem csoda, ha azonnal bizonytalanság és ezzel félelem tör rá, ezért elbújik, mentségeket keres. Kommunikációjában is elbújik. Hogy hazugságon se legyen kapható, de mégis előnyhöz jusson, hát elkezd kétértelműen beszélni. És kialakulnak azok a nyelvi fordulatok, melyeket Isten egyáltalán nem tervezett az ember szájába.

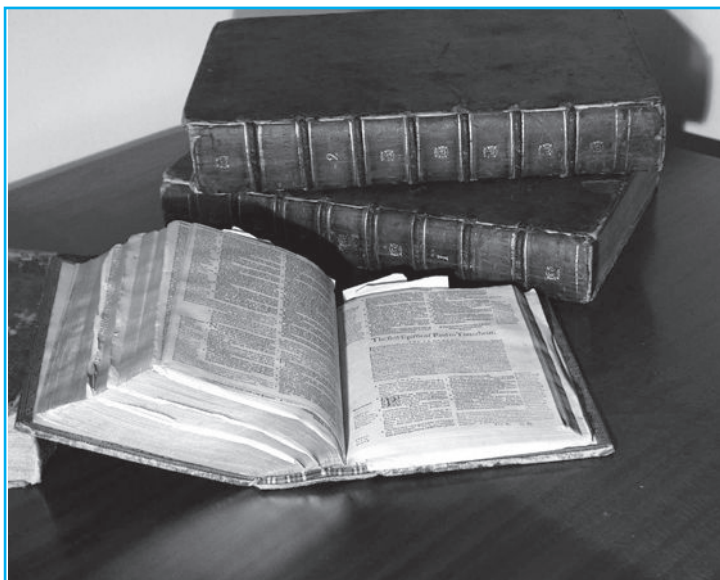
És ha most magunkat, hívó embereket ez alól kivesszük, az nagy baj. Isten népe pongyolaságát már a Biblia is ismeri. Józsué esküvel megerősített békeszerződése a gibeoniakkal (Józs 9) például kitöltetlen sorokat is tartalmaz a kedvezményezett fél kilétére vonatkozóan. Tulajdonképpen örülhetett Izrael, hogy csak ennyi volt a csalafintaság, hogy a gibeoni nép közel lakott. Lehetett volna több is.

Azután nem sok idő, és az elsietett esküt is megtanulja kezelni Isten népe. A Bírák 21-ben Izrael megesküszik Benjamin törzsének kipusztítására. A tévedhetetlenség dogmáját természetesen nem lehet feladni, ezért a körülményeket csavarják úgy, hogy Benjámin törzse mégis túlélje. Az sem baj, ha ennek Jábés Gileád lakosainak élete az ára.

Aztán jönnek a kifejezett hazugságok. Ábrahám a feleségét a húgának állítja Gerárban, ezt még betudjuk annak, hogy félt. Jákób fiai azonban már nem védhetőek ilyen egy-

szerűen a húguk, Dina és Sikem miatt rendezett sikemi vérfürdő esetében.

És ott vannak azok a helyzetek, amikor Isten népének nyilatkozni kellene hallgatás helyett. Illés kérdésére a Karmel-hegyen: „*Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt, ha a Baál, akkor őt kövessétek!*”, a nép nem felel egy szót sem. Mert mindkét választás felelősséggel jár. A kimondott szóval járó felelősséget pedig senki nem akarja vállalni.

A 4Móz 30 ezt a manőverezést (is) zárja ki, amikor a családfőnek, férjnek nem engedi meg, hogy a körülmények későbbi alakulásától tegye függővé, tartja-e magát a leány vagy asszony kimondott szavához. Ha a férj egy napon belül nem kifogásolja a felesége által kimondott szót, akkor azt érvényesnek kell tekintenie.

Akár napjainkban az egyre tökéletesebb gyilkoló fegyvereket, úgy látjuk az Újszövetség idejére kifinomulni a kommunikációval való varázslás fortélyait. Máté néven nevezi a farizeusok elhatározását, *hogy szóval csalják törbe Jézust*. Jön a mézesmadzag, majd pedig a jól ismert csapdakérdés: *szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?*

Élet és halál van a nyelv hatalmában – mondja a példabeszéd. A 15. zsoltár szerint az Úr jelenlétét csak az bírhatja, aki szíve szerint igazat szól, és aki a szavát (saját) kárával is állja. Jakab sem szépíti a helyzetet. Azt mondja, ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember.

Talán erősnek hangzik a megállapításom, de igyekszem majd alá is támasztani: Krisztus után tovább romlott a kommunikációnk, a keresztyén ember kommunikációja is, aminthogy sokszor kapom magam rajta, az enyém is. Néhány gyakran alkalmazott felelősségelhárításra választ javaslok példaképpen:

Gyakori válaszom például, hogy egy keresztyén ajakról, de esetleg kétfelé kacsingató, és kétértelműen, alulhatározottan fogalmazó ajakról felém elhangzó nyilatkozatot a saját szavaimmal átfogalmazva megismétlek (visszatükrözöm): „szóval úgy érted, hogy...”, de már precízebben, a kétféle értelmezés egyikét kizárva. Így legalább az én megfogalmazásom alapja lehet a felém irányuló kiszámíthatóbb viselkedésnek.

A másik gyakori „manőverezés”, amikor valaki nem válaszol valamely megszólításomra. Ha manipulációt érzek, olyasmit, hogy fenntartja magának a lehetőséget, hogy később döntsön, hogy egyáltalán hallotta/olvasta-e, és ha ez a kétértelmű viselkedése bizonytalanságot okoz bennem, akkor kezdeményezek (telefon, újabb e-mail stb.), nyilatkozatra késztetem, hogy eljutott-e az üzenet.

Újabb, egyáltalán nem ritka eset a *blöff*. Nehezen mondom ezt ki, de azt tapasztalom, hogy a keresztyén ember véleménye is változik attól, ha felelősséget kell vállalnia a szavaiért. Ez a rövidke szó többször változtatott már a velem beszélő véleményén: *Leírnád?*

Aki nem nyugszik bele abban, hogy a fentiekhez hasonló felelősségelhárító manőverek mentén kommunikáljanak velem, akivel a környezete egyértelmű kommunikációra lép, esetleg kényszerül, annak a személyes környezetében kiszámíthatóbbá válnak a történések. Persze nem mindenki tartja magát az egyértelműsített nyilatkozathoz, de akkor legalább rendesebb adag parázs gyűlik a fején.

Az ember romlottsága miatt az ember hosszú történelme alatt lassan, fokozatosan átalakult a beszédünk, a nyelvünk, és talán még rosszabb hír, hogy ezzel szoros összefüggésben a gondolkozásunk is átalakult.

A legrégebbi nyelvi fogalmi struktúra, amibe alkalmas volt némileg betekinteni, a bibliai héber nyelv szerkezete. Úgy tudjuk, hogy a legrégebbi ószövetségi könyvek, így Mózes könyvei is, sokáig szájhagyomány útján külön történetekként maradtak fenn, majd Dávid idejétől, Kr. e. a 10. századtól kezdve szerkesztették ezeket az önálló történeteket könyvekké Isten ihletett emberei.

Amikor a nyelv alakulását, romlását vizsgáljuk, a héber ember gondolkozásából vehetem tehát a legkorábbi mintát Kr. e. kb. 1000-ból. A következő minta mintegy ezer évvel ezután a görög ember gondolkodása és beszéde. Ez utóbbi közülbelül Krisztus kora, illetve az első század.

Már e kettő között eltelt mintegy 1000 évben is tetten érhető fogalmi változás, vélhetően távolodás Isten fogalmi struktúrájától. Egy fogalom példáján:

Az időt a *héber ember* úgy éli meg, mely telik, vagyis az ember életének elején van a semmi, az az üres, élete közben töltődik, és a végén betelik, teljes lesz. Jákób étellel *betelve* húzza fel a lábát az ágyra.

Ugyanez az idő a *görög gondolkodásban*, amelyből a mi latin fogalmi struktúránk is származik, nem be(fel)telik, hanem (kifelé) múlik. Nem telítődik az a pohár az étellel a földi életidőnk alatt, hanem a születéskor tele van, és kifelé folyik belőle az életerő, így az életünk végén nem betelik, hanem kifogy, kimúlik az élet.

Egy másik példa, hogy a héberben még a meglátni és a megismerni szavak tulajdonképpen szinonimák, egymást helyettesíthetik, jelentéseik kb. azonosak (Ádám meglátta Évát és gyermekük született). A görög nyelvben már szétválik ez a két fogalom.

Egyáltalán nem tűnik elrugaszkodottnak a következtetés, hogy a bűnbeesés előtti szabadságban és a még nem megromlott szemmel látásban a meglátás egybeeshetett a megismeréssel. Később, képeket mutató (képmutató) emberek között, ráadásul romlott szemmel, romlott látásérzékszervvel

szükségszerű, hogy a meglátásból nem következik a megismerés, hanem a megismerés mára egy a meglátástól elkülönülő, hosszabb művelet.

Egy másik példa a szeretet szavunk jelentésváltozása. A szeretet alatt a romantika óta érzelmet, szenvedélyt értünk, egyfajta cselekvés nélküli kedélyállapotot, indulatállapotot. A bibliai nyelvben a szeretet nem hangulati állapot, hanem cselekedet volt. Sőt, fáradozás. A Kisherceg még tudta ezt, hisz azt mondta a virágjának: Annyit fáradoztam érted, hogy már megszerettelek!

Újabb, már jelenkori keresztyén példa szavaink jelentésének deformálódására a bűn és hiba kategóriáink átfedése. A Józsué 7,1-ben a Károli-fordítás szerint *hűtlenül bántak* Izrael fiai a teljesen Istennek szentelt dolgokkal, míg az új protestáns fordítás a *hibát követték el* kifejezést használja. E „hiba” miatt futamodott meg Izrael Aj emberei elől, halt meg 36 ember, és olvadt meg a nép szíve, hogy olyan lett, mint a víz. Az itt álló eredeti szó jelentése: *hűtlenül/hitetlenül cselekedni, rendelkezést megszegni*.

Úgy látszik, a protestáns Biblia szerkesztői úgy érzékelik a magyar nyelv elmúlt egy-két emberöltőnyi változását, hogy a „hiba” szavunk értelme kezd kiterjedni a hűtlen cselekvés, törvényszegés értelemre is. Vagy másképpen: a hűtlen cselekvés, törvényszegés nem önálló kategória többé, hanem a „hiba” kategória széle, egyik pereme.

Pedig a Biblia szerint Isten ellen való *szándékos* lázadásunk a bűn. A hitetlenség Istenben, Krisztus kegyelmének a szándékos elutasítása, ez a bűn. De bizony valóban afelé halad a nyelvünk és ezzel a gondolkodásunk változása, hogy a bűn és a hiba kategóriáink összemosódnak. Valóban afelé haladunk, hogy a bűnöket egyre kevésbé nevez-

zük meg. Egyre inkább „hiba” a bűnnek neve, amit az ember *vét, elvét, eltéveszt* mintegy tudatlanul. És már csak Pál sorai kellenek ide: a tudatlanság idejét elnézi az Isten. És el is készítette a modern keresztyén ember az Isten előtti mentségét.

De sok más tévtanításnak is forrása volt a történelemben a tiszta Szentírás a gyarló emberi elme által magyarázva. Erre később még visszatérek.

Ennyire messzire távolodott az ember beszélt nyelve, a miénk is, a magyar is attól, amin olyan egyszerűen és félreértés nélkül beszélgettek Ádám és Isten. És mégis, ma is

elhangozhat:

Az Isten parancsolata, Isten üzenete nem megfoghatóan számodra, és nincs távol tőled, Istent kereső ember!

Isten az ő magasabb gondolataiból megfogalmazta a kimondható és a vele megbékéléshez feltétlenül szükséges részt az ember gondolatának szintjén is. Nincs távol tőlünk, sőt nagyon is közel van Isten, hiszen a mi nyelvünket beszéli, és amit tollba mondott a szolgáinak sok idővel ezelőtt, amiből kezünkbe vehető Biblia lett, az ma is elegendő. A Szentírás korfüggetlen üzenete a mi csökevényes és deformálódott, Krisztus kora óta még tovább romlott gondolkodásunknak is pontosan elegendő útjelző és útbaigazító táblakészlet ahhoz, hogy megtermékenyítse elménket, hogy bármely élethelyzetből is Isten felé mutassa az utat!

Hogyan tudta Isten úgy megfogalmazni ezt az ihletett szöveget, hogy amikor az bemege a mi gyarló, elferdített agyunkba, akkor a gondolkodásunk kimenetén mégis a kívánatos eredmény jelenjen meg? Hogyan tudta úgy összeállítani a bemeneti információt, hogy deformáló agyunkból a szeretet, az engedelmesség, életünkben a Lélek gyümölcse jelenjen meg? Milyen képet kell a kancsal szememnek látnia ahhoz, hogy a torzító, céltévesztő, hibás észlelésű agyam amikor feldolgozza, akkor éppen olyan lépésparancsot adjon ki a szintén gyarló lábnak, hogy az ember végül céltévesztés nélkül éppen a Vele való megbékéltség állapota felé vegye az irányt?

Az előtorzítás elmélete

A következőkben egy elméletem fogom leírni. *Előtorzítás-elméletnek* neveztem el.

Az előtorzítás fogalmát az elektronikában használják. Egy ideális erősítő berendezés a kimenetén a bemenetére adott hangjelet adja ki felerősítve. A nem ideális erősítő nem pontosan a bemeneti hangjelet adja a kimeneten, hanem torzítja azt. Tervezők kitalálták, hogy ismervé ennek az erősítőnek a gyarlóságait, ún. előtorzított jelet adnak a bemenetére, így a gyarlóságát hozzáadva éppen a szándékolt hangzás jelenik majd meg a hangszórókban.

Szerintem Isten ilyesmit cselekszik akkor, amikor a mi gyarló, torzító, deformáló gondolkodásunkból is a megfelelő eredményt hozza ki.

Nézzünk egy vadászpuskát. Ha jól van beállítva, akkor a célzó nézőkéjében éppen látott tárgyat találja el. De torzít a nézőkéje, és meggömbült a csöve is, ezért mondjuk kicsit balra hord. Így is célba lehet találni vele, de ahhoz a nézőkéjével nem a célt kell becélozni, hanem attól kicsit jobbra egy megfelelő pontot.

Ez eddig párhuzamos volt a gyakorlattal, de most még egy elméleti lépést tegyünk: képzeljünk el egy puskát, amiről nem tudjuk, mennyire hord félre. Sőt képzeljük el, hogy azt sem tudjuk, hol van a cél. Bármennyire is meglepő, betalálni még ilyenkor sem lehetetlen: elegendő, ha valaki, aki ezeket ismeri, megmutatja nekem azt a pontot, amit nekem az én pozícióból a nézőkéjében becélozni kell. Így nem baj, ha nem ismerem a puskát, sőt az sem baj, ha nem tudom, merre van a valódi cél, ezeket elég, ha a tanácsadóm ismeri. Nekem elég engedelmesen a megadott pontot céloznom a célzószervezettel, és akkor az ismeretlen helyen levő célt fogom eltalálni!

Mindjárt bibliai példákat is hozok. Azt is látni fogjuk, ahogyan az előtorzítás mértéke illeszkedik az ige hallgatója

elméjének állapotához, ahhoz, hogy az a korrumpálódottságnak milyen fokán van. Előtte azonban szeretnék a tudásunkra néhány megállapítást tenni.

Nagyon keveset tudunk arról, ahova megyünk, a mennyek országáról. Jézus azt mondja (Jn 16,13), még sok mindent kellene mondanom nektek, de most nem tudjátok elviselni: amikor azonban eljön az igazság Lelke... az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek. Aztán el is jött az Igazság Lelke, hisszük, hogy Pál gazdagon kapott belőle, mégis tükör által homályosnak nevezi a látását, töredékesnek az ismeretét (1Kor 13,12). Pedig ekkor már túl van a kibeszélhetetlen elragadtatáson, kirándulásán a harmadik égbe, mert a körülbelül négy évvel ezután kelt második korintusi levélben (2Kor 12,2) 14 évvel azelőttre hivatkozik.

Egyszóval nagyon keveset tudunk arról, ahova megyünk, de ahhoz eleget, hogy arra irányba forduljunk. A megtérés irányváltoztatása utáni új, *kívánatos irány gyarló agyunknak éppen elegendően pontosan meghatározott* a Bibliában.

Nagyon keveset tudunk a szellemi világról. Talán azért nem többet, mert rosszra használnánk ezt is, ahogy minden más ismeretünket a hadászatban próbáljuk ki először. De tudjuk, hogy a sátán a hazugság atyja, és azt is tudjuk, hogy az angyalokat jó dolog megvendégelni. Keveset tudunk a szellemi világról, *de ahhoz eleget, hogy a célszerű, a megfelelő irányultságot vegyük fel e világ erőterében.*

Sok mindent nem tudunk a célról, arról, ahova igyekszünk. Amit tudunk, az sem teljes, és talán nem is feltétlenül pontos. De éppen ez a tudás (pontosabban ez a *vélelem*) visz a kívánatos célhoz.

Térjünk akkor annak példáira, amit fent előtorzításnak neveztem!

(1) Péter mondja magabiztosan: Ha meg kell is halmom veled, akkor sem tagadlak meg! – mire válaszul Jézus megprófétálja Péter árulását. Úgy látszik, hogy ha Péter a gyarló érzékeivel szilárdnak látja magát, abból a valóságban megint lesz.

Jézus mondja: Egy közületek elárul engem – mire a tanítványok: Talán csak nem én vagyok az, Uram? – Úgy tűnik, hogy ez, a magam bizonytalannak, törékenynek tartása állít a megfelelő irányba a cél felé.

Ha úgy látom magam, mint aki biztosan áll, vigyáznia

sem kell, ha azt mondom, jó helyen vagyok, nem kell félteni, akkor rossz helyen vagyok. Ha viszont azt mondom, nézz meg, Uram, vizsgálj meg, csak nem én vagyok rossz helyen? Akkor jó helyen vagyok.

Ahhoz tehát, hogy jó helyen legyek (gyümölcs), úgy kell látnom magam (érzékelés), mint aki egyáltalán nem biztos, hogy jó helyen van.

Az előtorzítás fogalmával: *Ha a valóság-információt érzékeli a gyarló elmém, deformált lesz a kimenet. De ha előtorzított jelet kap az elmém, akkor megfelelő lesz a gyümölcs.*

Ehhez hasonló a következő példa:

(2) Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól (1Jn 1,8–9).

Tehát ha azt mondjuk/úgy látjuk, hogy nincs bűnünk, akkor lesz. Ha ellenben úgy látjuk/megvalljuk, hogy van, akkor nem lesz.

A büntelenség gyümölcse nem teremhető meg közvetlenül, a büntelenség állítása mellett. A bűnösségem megvallása, önmagam bűnösnek látása mentén tudom csak megteremni a büntelenség gyümölcsét.

A következő példa az elménk korrumpálódottságának mértékét is figyelembe veszi:

(3) Azt mondja Zákeus: „Íme, vagyonom felét a szegényeknek adom...” Mire Jézus: „Ma lett üdvössége ennek a háznak.”

Zákeus elméje tehát itt olyan állapotban van, hogy a fél vagyonát érintő elhatározása nyomán a valóságban, Jézus által konkrétan visszaigazoltan célhoz ért.

Ugyanakkor azt mondja Jézus a gazdag ifjúnak: Add el minden vagyonodat! – A gazdag ifjú pedig elszomorodott, mert igen nagy vagyona volt.

Hogyan lehetséges ez? Nem a személyválogatás tipikus esete ez? Ha Zákeusnak elég volt a vagyona feléről rendelkezni, a gazdag ifjúnak miért nem lett volna elég? Nem lehet, hogy Jézus itt túl szigorú volt, hogy itt túl sokat akart? Hogy a fél vagyonától ez a gazdag ifjú is meg tudott volna válni, csak az egésztől nem?

Úgy gondolom, hogy mindegyik esetben *a pénz mint bálvány lefejezése* a cél. És ez az eredmény kitől-kitől más-más cselekedetet kíván. Egy új autónak például igencsak van esélye a bálványszerepre. „Ne nyúlj hozzá! Hú, mi ez az új karcolás!” Éjjel felébredek, és kinézek az ablakon, ott áll-e még. Egy prédikációban hallottam a tanácsot: Mielőtt birtokba veszek egy új autót, adjam kölcsön egy ismerősömnek! Ez segíthet lefejezni az autó bálványát.

Van, akinek a pénz a bálványa. Másoknak a pénz nem bálványa. Ha valaki Jézussal azonos szinten kezeli a pénzt, annak a bálvány lefejezése képpen a vagyonának kis részétől sem kell a megtérése részeként megválnia. Zákeusnak a Lélek a felét írta elő a lefejezéshez. A gazdag ifjú nem hallotta a Lélek hangját, ebben távolabbról indult, mint Zákeus. Jézus látta ezt, ezért szabta a nagyobb feladatot ugyanahhoz az eredményhez, a bálvány lefejezéséhez.

Az előtorzítás fogalma egységbe foglalja ezeket az eseteket. Személyre szabott indítások mentek be a különböző

mértékben korrumpálódott, különböző szinten torzító elmékbe, hogy a kimeneten megjelenő gyümölcs azonos, a bálvány lefejezése legyen.

Ennyi bibliai példa után most szeretném két mai témára alkalmazni az előtorzítás elméletét:

Feminizmus:

Ezt a mozgalmat a torzító, deformálódott emberi elme gyümölcsének látom.

Ha a Biblia egyáltalán nem egyenjogú modelljével indul egy házasság, ha a férfi vezet, ezzel felelősséget vállal és védelmet kínál, míg a nő engedelmesen követ, akkor a szeretet-tisztelet, és a felelősség-engedelmesség hálójából valahogy az a gyümölcs nő ki, hogy a döntések csakúgy, mint a felelősségvállalások egyre inkább a segítőtárssal közösségen történnek.

A feminista is ezt célozza, de ő ezt közvetlenül, versengésalapon közelíti meg, és az ezzel járó, nem az asszonyra méretezett terhelésekkel együtt kapja meg az eredményt. A bibliai értékrendet bíró házasság törvénytiszteletéből (szabálykövetéséből) viszont *kegyelemalapon* nő ki a segítőtársnak az a státusa, mely gyümölcscsel a legtöbb feminista igény csak elégedett lenne.

Az üdvösség elveszithetősége:

Én most nem bemutatni szeretném ezt a vitát, annál is inkább, mert ez a téma, ahogy korábban említettem, nekem magamnak elnehezíti a lelkeket. A következőkben kifejtem saját véleményemet, amely azonban – ahogy mindjárt kiderül – egyik oldalt sem fogja erősíteni.

Bennem van minden hajlam minden romlottságra. Mondjuk elbukok egy kísértésben. Mondjuk megcsalom a feleségemet. Mondjuk titkolom mindenki előtt. Az addigi nyílt tekintetem természetesen nem marad érintetlen, korrumpálódott leszek minden területen. Csupán idő kérdése, hogy mélyen megutáljam magam. Az önutálat szintje az eltelő idővel arányosan emelkedni fog bennem.

Ha puha a szívem, akkor a fájdalom egyszer eléri azt a szintet, hogy már bevallani is jobb mindent, inkább a nyilvános szégyent választom e kibírhatatlan belső fájdalom helyett (egész nap jajgatnom kell). Vállalom a szégyent, vallok, Isten megkegyelmez, és – aki átélte, biztosan igazolja – a megvallás pillanatával, a bűnbocsánat, a kegyelem elfogadásával súlyát veszti a szégyen. Ha tehát vállalom a szégyent, felmentést kapok alóla.

Ha viszont nem vállalom a vallomás szégyenét, akkor állandósul az önutálat, az önmagam előtti szégyen. A fájdalom persze ekkor is elviselhetetlen, valamit tennem kell vele. Ha nem vállalom a szégyent, akkor érzéstelenítés kell. *Ez a szív megkeményítése.* Az elején önvédelemből, érzéstelenítésként a fájdalom ellen, később esetleg már akaratomon kívül is *érzéktompítást* végzek magamon. Nem baj, ha nem értjük, a szomatikus rendszerünk a tudatunk közreműködése nélkül is hibátlanul reagál. Mintha sűrű fátyol ereszkednék le elénk, elválasztva minket a többi embertől, magától az élettől. Nincs öröm, és céltalanná, értelmetlenné válnak a dolgok, sőt olykor az élet is. Ízetlenné válik a szánkban a falat, sem étel, sem ital nem esik jól, és nem vágyunk sem az Ige, sem a szent jegyek után. Lassan nyomasztóvá lesz

minden.

Az üdvösség elveszithetőségének kérdése ez utóbbi esetben merül fel. Anélkül, hogy állást foglalnék, elmondom, mit látok ebben a képből. A kemény szív fent leírt esete nyilvánvalóan senkit sem vonz. És gondolom, egyetértünk abban is, hogy az ilyen élet Isten nevére sem hoz túl sok dicsőséget. Sőt, odáig is elmennék, hogy ezt az állapotot gyümölcsnek tekintve az ezt termő fát nem jó fának nevezem. Feltételezem, hogy Isten nem szívesen lát bennünket ilyen állapotban. Hogy mindent megtesz, hogy ne essünk bele, vagy ha benne vagyunk, kiségyítsen. A tárgyi kérdés tekintetében melyik jelenti a nagyobb motivációt kijönni ebből? Ha elveszithetőnek látom, vagy ha nem látom elveszithetőnek az üdvösségem?

Az jelent nagyobb motivációt, hogy véget vessek ennek, ha félttem az üdvösségemet. Sőt nemcsak hogy nagyobb, de akár egyetlen motivációvá is válhat az üdvösségem féltése, ha az üdvösségemet elveszithetőnek hiszem, hiszen éppen a szégyen vállalása melletti döntés hozza ki ebből, és az emellett immanens érv könnyen kifogyhat (ha vallok, ha vállalom a szégyent, az emberek kegyét örökre elveszithetem), és lehet a *transzcendens az egyetlen*, ami még akkor is szilárdan megáll.

És ez itt a gondolatmenetem vége. Azt gondolom, hogy bármi is a valóság, ezt kell hinnem. Azt kell hinnem, hogy elveszithető az üdvösség. Valójában lehet, hogy nem veszithető el. Lehet, hogy a Lélek bennem már nem túrná a hallgatás állapotát egy ponton. De én úgy látom, hogy gyarló, korrumpálódott, félre hordó célzószervezetemnek, az észleleteket torzító elmémnek az elveszithetőségről kell tudnia ahhoz, hogy az életem Istent dicsőítse, a megfelelő gyümölcsöt teremje, és emberi szemmel is láthatóan, másoknak is vonzó példaként célra tartson az üdvösség felé.

A bibliatudományok egynémelyikében egyszer-egyszer felbukkan olyan gondolat is, amely azt mondja, ez vagy az nem is úgy volt, ahogy a Bibliában van. Sok ilyen esetben az én ismeretem kevés megvédeni a Biblia tekintélyét. Bár ez a kis könyv talán nem is szorul rá az én védelmemre. A fentiek azonban választ kínálnak az ilyen elbizonytalanító felvetésre:

„Talán jogos a kételyed, barátom, talán nem. Hogy ezzel a dologgal kapcsolatban mit ástak ki, és hogy abból valóban az következik-e, amit mondasz, azt sem cáfolni, sem megerősíteni nem tudom. De hogy *nekem* mit kell *hinnem*, azt tudom. *Nekem azt kell hinnem*, amit a Biblia ír, ahhoz, hogy egykor bátran nézzek Isten szemébe. Ott legyen majd a tekintetünkben, hogy *van* egy közös titkunk. *Megkaptam* az üzenetét. *Saját élményemmé* vált az a betűhalmaz, amit oly sok idővel előtte ihletett embereim keresztül hátrahagyott nekem.”

Helyesbítés

A *Szolgatárs* előző számában egy sajnálatos gépelési hiba maradt a Rabbi című írásban a 44. oldalon.

A helyes szöveg:

S főnöke a Krisztus-hívő zsidó *Welker* bácsi lett...